

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

797

Hely

Népszínház (István téri)

Idő

1872

Személy

Helyszám

Szerző

Cím Az első Népszínház Pesten.

Forrás: Magyarország

Bp.

1912 X/31

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

— Az első Népszínház Pesten. Ebben a hónapban van negyven éve, hogy a pesti István-téren felépült és megnyílt egy színház, amelyet akkor mindenki a tervbe vett nagy Népszínház előfutárjának tartott. Ez volt a második «állandó» magyar színház Pesten. De csak olyanképpen lett állandó, mint volt a magyar színészet előidejében a Rondella, vagy a Hacker-szála, avagy a Belez-nay-kert szinpada. Egy esztendeig bírta ki. Míg azonban amazok missziót teljesítettek és az emlé-kük dicsőségben él, az István-téri színház, amely a mi időnkben lett és mult ki, úgy elfelejtődött, mintha nem is lett volna. 1872. október 30-án nyílt meg a «magyar színművészet második csarnoka Pesten». Így adták tudtul az eseményt, az akkori lapok. Az első csarnok a Nemzeti Színház volt. Épült pedig ama színház éppen másfél hónap alatt. Szeptember 15-én tették le az alap-kövét és október 30-án már játszottak benne. Az építkezés könnyen ment, mert a hozzá való anyagot készen kapták a Kratochvill-féle német gyermek-színháztól, amely a Városligetben működött rövidke ideig. A színház, melyről azt mondta a kritika: «kicsiny, de barátságos helyiség», ezer nézőnek adott helyet, de bizony egyszerre fele annyit se volt benne sohasem, aminek az oka majd megtudódik. Az István-téren, ahol a színház épült, alkalmasnak vélte ilyen célra a vállalkozó direktor: Miklóssy Gyula is. Azelőtt is mindig állott itt néhány mutatványos bódé. Csepürágók, nyolcz-máz-sás hölgyek és krokodilok szórakoztatták bennük a népet. Gondolta a derék színházigazgató, hogy helyettesítheti ezeket a látványosságokat a színházzal. Úgyes ember volt ez a Miklóssy. Mikor megszűnt a budai népszínház, amely 1861-ben nyílt meg, hat évig játszottak benne és 1872-ben lebontották, kibérelte 1872. nyarán a Nemzeti Színház arénáját Budán és az egykoru kritikus azt írta róla: «Miklóssynak volt eddig a leggyöngébb

társulata az arénában s mégis legjobban kijött.» Remélhetette tehát, hogy Pesten még inkább kijön. Előbb a Lloyd-társulat régi házának nagytermét akarta kibérelni, de ezt nem kapta meg, mert — mondja a krónikás — «a Lloyd-épületben nem türik meg a magyar szót. Akkor engedélyt kapott a várostól, hogy az István-téren építsen színházat, ahol is hat évre kapott helyet. Talán, amíg felépülne az igazi Népszínház. Megnyílt tehát a színház az István-téren. A megnyitó ünnepség nem volt lármás tüntetés, mivelhogy az ilyesmi, mondogatták a tudósítások, már nem is illik a főváros magyar polgárságához. Ellenben igen bensőséges volt a megnyitó, amelyen megjelent Tóth Vilmos belügyminiszter és Jókai is. Lukácsy Sándor, a Népszínház későbbi főrendezője, a pár éve elhalt kedves, öreg ur, előadta Erődi Béla prólogját, azután színre került egy felvonás Jókai színművéből: a «Szigetvári vértanúk»-ból s ebben maga Jókainé Laborfalvi Róza is játszott. Majd Balázs Sándor vígjátéka következett: «A pesti vízvezeték», melyben a felejthetően Vizvári ragyogtatta művészetét. A vígjáték után «A leánykérők»-et adták, végül Káldyné és Kápolnai, a kitünő tenorista, népdalokat énekeltek és volt balett, meg allegorikus némajáték. Közönség és kritika nagy jóindulattal fogadott mindent, de csakhamar szinte egészen üres házak előtt kinlódtak a színészek. Mert soha rosszabb színház-színészet nem játszott Pesten. Ezt egyértelműen vallotta minden kritikus. A jó Miklóssy azt hitte, hogy, mert Budán ilyen társulattal is megélt, majd támogatja a pesti közönség is merő hazafiságból. A magyar színészet azonban akkor már kinőtt abból a korból, mikor hazafiságból kellett pártolni azt. És csufosan megbukott az István-téri színház, amelyre az emlékezés nem is egyébért való, hanem ha mint a pesti színházak történeté-nek egy gyorsan elhangoztatott adalékára.